



KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM
PEDAGÓGIAI KAR

Gyógypedagógus szakvizsga szakirányú továbbképzés

záróvizsga-tételsor

- Segédanyag a záróvizsgára történő felkészüléshez -

Gyógypedagógiai szakértő, gyógypedagógiai gyakorlatvezető, vezetőtanár szakirány



1. Gyógypedagógiai alapmodellek. A fogyatékoság értelmezési lehetőségei

- A fogyatékoság fogalma (paradigmaváltás, orvosi, szociális, integratív modell)
- WHO fogalom változások (sérülés, fogyatékoság, akadályozottság) Az akadályozottság paradigmái és értelmezése (norma, normalitás, abnormalitás), a WHO klasszifikáció változásai. A fogyatékoság, mint individuális kategória. A fogyatékoság társadalmi meghatározottsága.
- Társadalmi hatások: normalizáció, participáció, integráció, inklúzió. A gyógypedagógiai tipológia csoportjai és azok jellemzői.
- A gyógypedagógus kompetenciái, feladatköre a többségi intézményekben (együttnevelés segítése; rehabilitációs-rehabilitációs foglalkozás)

Ajánlott irodalom:

- Mohai Katalin – Perlusz Andrea: Útmutató az integrált és inkluzív oktatáshoz a többségi pedagógus számára. Oktatás 2030 Tanulástudományi Kutatócsoport, EKE, 2020.
<https://www.oktatas2030.hu/wp-content/uploads/2020/10/utmutato-az-integralt-es-inkluziv-oktatashoz.pdf>
- Lányiné Engelmayer Ágnes: Változásban a pszichológia és a gyógypedagógiai diagnosztika. NEVELÉSTUDOMÁNY 2014/3., 33-52.
- Réthy Endréné: Befogadás, méltányosság, az inkluzív pedagógia rendszere. Comenius Oktató és Kiadó Kft., Pécs, 2013
- Zászkaliczky Péter (szerk.): A társadalmi és az iskolai integráció feltételrendszere és korlátai. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2013.
- Zászkaliczky Péter: Gyógypedagógiai alapmodellek. A fogyatékoság értelmezési lehetőségei. EMBERTÁRS, 2003/3., 40-52.
- Zászkaliczky Péter és Verdes Tamás (szerk.): Tágabb értelemben vett gyógypedagógia. Eötvös Kiadó ELTE, Budapest, 2010.



2. Foglalja össze a gyógypedagógia esetkörébe tartozó gyermekek sajátosságai (egy választott fogyatékosági típus: mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékoság, autizmus spektrumzavar) mentén az integrált nevelés-oktatás megvalósulásához szükséges feltételeket és a gyermek, tanuló fejlesztésének/nevelésének-oktatásának hatékony módszereit

- A látássérülés fogalma és típusai. Kialakulásának okai, sajátosságok, a fejlesztés/együttnevelés lehetőségei. A látássérültek környezetének akadálymentesítése.
- A hallássérülés fogalma és típusai. Kialakulásának okai, sajátosságok, a fejlesztés/együttnevelés lehetőségei. A látássérültek személyi akadálymentesítése.
- Az értelmi fogyatékoság fogalma, típusai. Kialakulásának okai, sajátosságok, a fejlesztés/együttnevelés lehetőségei. A tankötelezettség és a képzési kötelezettség. Az elnevezések mögötti szándékok: enyhe értelmi fogyatékoság – tanulási akadályozottság – enyhe intellektuális képességzavar. Középsúlyos/súlyos értelmi fogyatékoság – (súlyos) értelmi akadályozottság – mérsékelt/súlyos) intellektuális képességzavar.
- Az idegrendszer eredetű beszéd fogyatékoság fogalma, típusai. Kialakulásának organikus és környezeti okai, sajátosságok, a fejlesztés/együttnevelés lehetőségei.
- Az autizmus spektrumzavar fogalma, típusai Lorna Wing értelmezésében. Az autizmus diád. Kialakulásának okai, sajátosságok, a fejlesztés/együttnevelés lehetőségei
- A mozgásfogyatékoság fogalma, típusai. Kialakulásának okai, sajátosságok, a fejlesztés/együttnevelés lehetőségei. A mozgássérültek környezetének akadálymentesítése.

Ajánlott irodalom:

- Gordosné Szabó Anna: *Bevezető általános gyógypedagógiai ismeretek*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2012.
- Katona Nóra: A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK ISKOLAI OKTATÁSÁNAK IRÁNYELVEI. NAT, 2020 <https://www.oktatas2030.hu/wp-content/uploads/2020/10/a-sajatos-nevelesu-igenyu-tanulok-iskolai-oktatasanak-iranyelvei.pdf>
- Perlusz Andrea: *Hogyan igazodhatunk jól tanulóink eltérő sajátosságaihoz? Útmutató a személyre szabott nevelés-oktatást folytató többségi iskolák pedagógusai számára*. Oktatás 2030 Tanulástudományi Kutatócsoport, EKE, 2020 <https://www.oktatas2030.hu/wp-content/uploads/2020/06/hogyan-igazodjunk-jol-tanuloink-eltero-egyeni-sajatossagaihoz.pdf>
- Schmechl Júlia: *A rehabilitációs-rehabilitációs terápia elvei, céljai és eljárásai*. NSZFI, Budapest, 2008.
- Útmutatók az egyes fogyatékosági típusba tartozó tanulók integrált neveléséhez-oktatásához: <https://www.oktatas2030.hu/utmutatok-modszertani-segedletek/>
- A kurzuson ajánlott szakirodalmak



3. A gyógypedagógiai diagnosztika fogalma, célja, feladata, intézményrendszere

- A medicinális gyökerű kategorizáló diagnosztikától a szükségletorientált állapotmegismerésig (diagnosztikus modellek). A gyógypedagógiai diagnosztika típusai.
- A pedagógiai szakszolgálatok felépítése, szolgáltatásai, kompetenciái (országos, megyei és tanterületi szakértői bizottságok). A vizsgálati beosztások törvényi háttere.
- A komplex gyógypedagógiai-pszichológiai és orvosi vizsgálat (elvei, gyakorlati kérdései, a vizsgálatkérés adminisztrációja)
- A komplex szakértői vizsgálat dokumentumai. A szakértői vélemény értelmezése. A kontroll vizsgálatok funkciója és adminisztrációja.
- Az integrált nevelés-oktatásban részt vevő (fejlesztő-/gyógy)pedagógus szerepe. A pedagógiai vélemény készítésének szempontjai és adminisztrációja.

Ajánlott irodalom:

- Fazekasné dr. Fenyvesi Margit (2013): A pedagógiai diagnosztika elméleti és gyakorlati tartalmi megújítása. A tananyagfejlesztés a TÁMOP 4.1.2. B2 13/1 Mentorháló 2.0 program című projekt keretében valósult meg. SZTE-JGYPK GYPKI „Mentor(h)áló 2.0 Program”. TÁMOP-4.1.2.B.2-13/1-2013-0008 projekt
http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/A_pedagogiai_diagnosztika_elmleti_s_gyakorlati_tartalmi_megitsaV2/32_a_szakrti_bizottsagok_bemutatsa.html
- Lányiné Engelmayer Ágnes (2006): A (gyógy)pedagógiai vizsgálat fő elvei, gyakorlati kérdései és illeszkedése a komplex diagnosztikus folyamatban. In: Zsoldos Márta (szerk.): (Gyógy)pedagógiai diagnosztika és tanácsadás. Kézikönyv a nevelési tanácsadóknak, szakértői és rehabilitációs bizottságokban végzett komplex vizsgálatokhoz. Budapest, 1-17.
- Lányiné Engelmayer Ágnes (2014): Változásban a pszichológia és a gyógypedagógiai diagnosztika. NEVELÉSTUDOMÁNY 3., 33-52.
- Mesterházi Zsuzsa – Gereben Ferencné: (Gyógy)pedagógiai diagnosztikai alapfogalmak – a tanulás és a tanulási sikertelenség alapértelmezése. In: Zsoldos Márta (szerk.): (Gyógy)pedagógiai diagnosztika és tanácsadás. Kézikönyv a nevelési tanácsadóknak, szakértői és rehabilitációs bizottságokban végzett komplex vizsgálatokhoz. Budapest, 2006, 22-32.
- Mohai Katalin: A diagnosztika szerepe a sikeres fejlesztésben. GYOSZE 2009/5., 331-342.
- Nagyné dr. Réz Ilona – Mészáros Andrea: A diagnosztikus protokollok egységes alkalmazásának koncepciója. In: Torda Ágnes (szerk.): Diagnosztikai kézikönyv. Educatio, Budapest, 2012, 5-66.
- Torda Ágnes (szerk.): Diagnosztikai kézikönyv. Educatio, Budapest, 2012.



4. A diagnosztikus folyamat. A gyógypedagógiai diagnosztika vizsgáló eljárásai, módszerei, eszközei. A pedagógiai vizsgálat és helye a gyógypedagógiai diagnosztikában

- A diagnosztikus folyamat lépései. A gyógypedagógiai diagnosztika etikája. A szülők kísérésének folyamata, az elfogadás szintjének megfigyelése alapján.
- A mérés – azonosítás módjai. A vizsgáló eljárások jellemzői, módszerei (kikérdezés: anamnézis, exploráció; kísérlet: teljesítményteszt, személyiségstruktúrát vizsgáló eljárások; megfigyelés)
- A pedagógiai vizsgálat (anamnézis, általános tájékozottság, beszéd, mozgás, olvasás-írás-számolás, tanulékonyság, a figyelem, a munkamemória s a taníthatóság mérésének szempontjai, eszközei).
- A diagnosztika típusai: állapot, fejlesztő, diagnosztikus és kontroll diagnózis. A diagnosztika módszerei: megfigyelés, mérés, vizsgálat. Ismert pedagógiai diagnosztikai eszközök közül egy bemutatása.

Ajánlott irodalom:

- Fazekasné dr. Fenyvesi Margit: A pedagógiai diagnosztika elméleti és gyakorlati tartalmi megújítása. A tananyagfejlesztés a TÁMOP 4.1.2. B2 13/1 Mentorháló 2.0 program című projekt keretében valósult meg. SZTE-JGYPK GYPKI „Mentor(h)áló 2.0 Program”. TÁMOP-4.1.2.B.2-13/1-2013-0008 projekt
http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/A_pedagogiai_diagnosztika_elmleti_s_gyakorlati_tartalmi_megjitsaV2/32_a_szakrti_bizottsagok_bemutatsa.html
- Lányiné Engelmayer Ágnes: A (gyógy)pedagógiai vizsgálat fő elvei, gyakorlati kérdései és illeszkedése a komplex diagnosztikus folyamatban. In: Zsoldos Márta (szerk.): (Gyógy)pedagógiai diagnosztika és tanácsadás. Kézikönyv a nevelési tanácsadóknak, szakértői és rehabilitációs bizottságokban végzett komplex vizsgálatokhoz. Budapest, 2006, 1-17.
- Lányiné Engelmayer Ágnes: Változásban a pszichológia és a gyógypedagógiai diagnosztika. NEVELÉSTUDOMÁNY 2014/3., 33-52.
- Mesterházi Zsuzsa – Gereben Ferencné: (Gyógy)pedagógiai diagnosztikai alapfogalmak – a tanulás és a tanulási sikertelenség alapértelmezése. In: Zsoldos Márta (szerk.): (Gyógy)pedagógiai diagnosztika és tanácsadás. Kézikönyv a nevelési tanácsadóknak, szakértői és rehabilitációs bizottságokban végzett komplex vizsgálatokhoz. Budapest, 2006, 22-32.
- Mohai Katalin: A diagnosztika szerepe a sikeres fejlesztésben. GYOSZE 2009/5., 331-342.
- Nagyné dr. Réz Ilona – Mészáros Andrea: A diagnosztikus protokollok egységes alkalmazásának koncepciója. In: Torda Ágnes (szerk.): Diagnosztikai kézikönyv. Educatio, Budapest, 2012, 5-66.
- Torda Ágnes (szerk.): Diagnosztikai kézikönyv. Educatio, Budapest, 2012.



5. Az esetmegbeszélés célja, lépései; valamint az esetmegbeszélés szereplőinek feladata a különleges bánásmódot igénylő (sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő és hátrányos helyzetű) gyermekek, tanulók ellátásának kontextusában

- Az esetmegbeszélés fogalma, szerepe, jelentősége, feltételei.
- Az esetmegbeszélés lépései és indoklásának esetei.
- Az esetmegbeszélés szereplői. A gyógypedagógus feladata az esetmegbeszélés szervezésében.
- Csoportdinamikai folyamatok: attribúció, társas tehetetlenség, konfliktus kezelés, sztereotípiák és előítéletek a csoportban. A Pygmalion hatás elkerülése.
- Az esetmegbeszélés módszerei; kommunikációs technikák, szupervízió.
- Az esetmegbeszélés dokumentációja.

Ajánlott irodalom:

- Ambrózay Anikó, Kerecsendi-Mester Szilvia, Tenner Katalin: Ágazatközi esetmegbeszélő csoport a kora gyermekkori intervencióban dolgozó szakemberek számára. Módszertani háttéranyag. Családbarát Ország Nonprofit Közhasznú Kft., Budapest, 2018.
- Éles Csabáné Lányi Mária et al.: Mediáció (közvetítés). In: Gáborné Aczél Ágnes (szerk.): Módszertani ajánlások szociális szolgáltatóknak. Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet, Budapest, 2010.
- Orosz Róbert: Esetmegbeszélés pedagógusok részére egyéni vagy csoportos formában. In: H. Nagy Anna (szerk.): Szakmai ajánlások pszichológusoknak a tehetséggondozáshoz. MTSZSZ, 2013.
- Varga Szabolcs: A szupervízió mint a (gyógy)pedagógusi önreflexió egyik lehetséges eszköze https://lib.sze.hu/images/Apaczai/kiadv%C3%A1ny/2021/05_03_.pdf Letöltés: 2023.10.07.
- Vályi Gábor: A segítő segítése 1; Esetmegbeszélés. NSZFI, Budapest, é.n.
- Vályi Gábor: A segítő segítése 2; Szupervízió. NSZFI, Budapest, é.n.
- Vályi Gábor: A segítő segítése 3; Mediáció. NSZFI, Budapest, é.n.



6. Az esetmegbeszélés, a szupervízió és a mediáció közötti hasonlóságok és különbségek.

- Az esetmegbeszélés fogalma, célja, feladata, szereplői.
- A szupervízió fogalma, célja, feladata, szereplői.
- A mediáció fogalma, célja, feladata, szereplői.
- Hasonlóságok és eltérések a három folyamatban. Az alkalmazás szituációi és etikája. A befolyásolás helyett az érvelés és a meggyőzés szociálpszichológiai aspektusa

Ajánlott irodalom:

- Ambrózay Anikó, Kerecsendi-Mester Szilvia, Tenner Katalin: Ágazatközi esetmegbeszélő csoport a kora gyermekkori intervencióban dolgozó szakemberek számára. Módszertani háttéranyag. Családbarát Ország Nonprofit Közhasznú Kft., Budapest, 2018.
- Éles Csabáné Lányi Mária et al.: Mediáció (közvetítés). In: Gáborné Aczél Ágnes (szerk.): Módszertani ajánlások szociális szolgáltatóknak. Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet, Budapest, 2010.
- Orosz Róbert: Esetmegbeszélés pedagógusok részére egyéni vagy csoportos formában. In: H. Nagy Anna (szerk.): Szakmai ajánlások pszichológusoknak a tehetséggondozáshoz. MTSZSZ, 2013.
- Varga Szabolcs: A szupervízió mint a (gyógy)pedagógusi önreflexió egyik lehetséges eszköze https://lib.sze.hu/images/Apaczai/kiadv%C3%A1ny/2021/05_03_.pdf Letöltés: 2023.10.07.
- Vályi Gábor: A segítő segítése 1; Esetmegbeszélés. NSZFI, Budapest, é.n.
- Vályi Gábor: A segítő segítése 2; Szupervízió. NSZFI, Budapest, é.n.
- Vályi Gábor: A segítő segítése 3; Mediáció. NSZFI, Budapest, é.n.



7. A vezetőtanár/mentor szerepe, feladata, kompetenciái a tanárjelöltek szakmai szocializációjában és felkészítésében

- Az oktatás különböző színterein dolgozó pedagógusok kompetenciái. Határterületek, közös és eltérő területek.
- A tanárképzés szakmai fókuszai (attitűdváltás: rendszerszemléletű, holisztikus mentalitás; reflektivitás; a tanári szereprepertoár és a szakmai önismeret módszerei; a hátrányos helyzet iskolai kezelésének módszertana)
- A vezetőtanár/mentor és a tanárjelölt/mentorált kapcsolatát meghatározó tényezők (személyiségjegyek; szakmai kompetenciák; a fiatal felnőttkor sajátosságai)
- A szakmai segítségnyújtás elemei (hospitálás – megfigyelési szempontok; tanóra tervezése – szempontok; bevezetés az iskola életébe; a szülővel való kapcsolattartás mikéntje)
- A különleges bánásmódot igénylő tanulók nevelésében-oktatásában, illetve az integrált nevelésben-oktatásban alkalmazható innovatív módszerek

Ajánlott irodalom:

- Holecz Anita: Temperamentum- és karaktertípusok, megküzdési stílusok a pedagóguspályán. ALKALMAZOTT PSZICHOLÓGIA, 2010/3-4., 55-68.
- Holik Ildikó: Mentortanárok oktatási módszerei. NEVELÉSTUDOMÁNY
- Kotschy Beáta (szerk.): A pedagógussá válás és a szakmai fejlődés sztenderdjei. Eszterházy Károly Főiskola nyomdája, Eger, 2011.
- Lesznyák Márta: Útmutató az általános pedagógiai gyakorlatban résztvevő mentortanárok számára. SZTE, Neveléstudományi Tanszék. Kézirat, 2005.
- M. Nádasai Mária: Tanárjelöltek, pályakezdők, vezetőtanárok a tanárrá válás kritikus szakaszairól. Tapasztalatok bemutatása. In: M. Nádasai Mária (szerk.): A mentorfelkészítés rendszere, próbája, a mentorképzés szakterületi előkészítése. ELTE TÁMOP - 4.1.2-08/2/B/KMR PÁLYÁZAT 3.2. ALPROGRAM, 2010, 105-113.
- M. Nádasai Mária (szerk.): A mentorfelkészítés rendszere, próbája, a mentorképzés szakterületi előkészítése. ELTE TÁMOP - 4.1.2-08/2/B/KMR PÁLYÁZAT 3.2. ALPROGRAM, 2010
- K. Nagy Emese – Lubinszki Mária – Pálfi Dorina – Fazekas Róbert: Innovatív helyzetkép a gyakorlatorientált tanárképzés megújításáról. ÚJ PEDAGÓGIAI SZEMLE, 2022/11-12., 128-141.
- Rinyuné Ökrös Mónika – Ökrös Csaba – Biró Melinda: A vezető-, mentortanár szerepe, és személyes fejlődésének lehetőségei a bipoláris mentori kapcsolatban. Stadium – Hungaric Journal of Sport Sciences. 2023/1. https://www.researchgate.net/publication/369833462_A_VEZETO-MENTORTANAR_SZEREPE_ES_SZEMELYES_FEJLODESENEK_LEHETOSEGEI_A_BIPOLARIS_MENTORI_KAPCSOLATBAN
- Tordai Zita: A mentortanári feladatokra való felkészülés vizsgálata a tanári kompetenciák tükrében. NEVELÉSTUDOMÁNY, 2015/4., 5-21.
- Tóth-Márhoffer Márta – Paksi László: Mentori feladatokra jelentkező pedagógusok elvárásai és kompetenciáinak önértékelése. ISKOLAKUKTÚRA, 2011/12., 29-40.



8. A reflektív szemlélet, gondolkodás jelentősége a pedagógusképzésben

- A reflektív gondolkodás szemlélete. A mentorok aszimmetrikus szerephelyzetei, az önértékelő helyzetei és technikái.
- A pályakezdők személyére, tevékenységére való tudatos odafigyelés, elemzés és fejlesztés. Ezek modelljei, szintjei
- A reflexió szerepe a pályafejlődésben; reflektív pedagógus – önreflexió.
- Reflektív gyakorlat. Innovatív pedagógiai munka, divergens gondolkodás, kreativitás megerősítése, példaadás.
- A reflektív naplók alkalmazásának lehetősége és jelentősége a tanárképzésben.

Ajánlott irodalom:

- Gyula Nikoletta – Szivák Judit – Fehérvári Anikó: A reflektív naplók alkalmazásának lehetőségei a tanárképzésben. ISKOLAKULTÚRA, 2020/9., 45-62.
- Sántha Kálmán: Tanárjelöltek reflektív naplói a gyakorló tanításról. PEDAGÓGUSKÉPZÉS, 2008/4., 87-94.
- Szivák Judit: Reflektív elméletek, reflektív gyakorlatok. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2014.



9. Az SNI és a BTMN tanulók helye a közoktatásban a különleges bánásmódot igénylő tanulók ellátása, az együttnevelés feltételei

- A különleges bánásmódot igénylő tanulók típusai: az integrált és a differenciálást igénylő, de nem integrált tanulók köre. SNI, BTMN, a hátrányos helyzet fogalma ellátási formái
- Az optimális tanulókörnyezet biztosításának feltételei egy integráló és egy inkluzív osztályban.
- Az integrálható, autizmussal élő gyermek/tanuló helye a többségi intézményekben. A tárgyi és személyi feltételek. Az integráció szempontjai, a lényeges elemekre fókuszálás: kommunikáció, szocializáció, szenzorizmus.
- Az ADHD és az ADD tanulók integrációjának biztosítása többségi intézményekben. Az osztályközösséget zavaró jelenségek megoldása, kiiktatása. A pozitív tulajdonságokra támaszkodással a reális önértékelés kialakítása.

Ajánlott irodalom:

- Gyógypedagógiai támogató rendszer a köznevelésben kurzusleírás tartalmazza.



10. Mutassa be az utazó gyógypedagógusi ellátás tevékenységi körét, szerepét. Ismertessen egy tetszőleges intézményi „jó gyakorlatot”

- Az együttnevelés személyi tárgyi feltételei intézményi keretek között. Jogszabályi háttere.
- A gyógypedagógusi megsegítés szaktanácsadás a team munka jelentősége.

Ajánlott irodalom:

- Gyógypedagógiai támogató rendszer a köznevelésben kurzusleírás tartalmazza.



11. Beavatkozási lehetőségek a köznevelési rendszerfejlesztésben

- Hatékonyság, eredményesség és méltányosság összefüggései a köznevelési rendszerfejlesztésben
- Iskolaeredményesség mérése a nemzetközi gyakorlatban
- A szakmai szolgáltatások értéklánca
- Intézményértékelési és önértékelési rendszerek

Ajánlott irodalom:

- Bakacsi Gyula (2015): *A szervezeti magatartás alapjai*, Semmelweis, Budapest (ISBN 978-963-331-313-8) <https://digitalia.lib.pte.hu/hu/bakacsi-gyula-a-szervezeti-magatartas-alapjai-semmelweis-bp-2015-4212#page/4/mode/2up/search/szak%C3%A9rt%C5%91>
- Kaposi József (2014): Az oktatási rendszer hatékonysága és a pedagógusok, http://www.kaposijozsef.hu/wp-content/uploads/2014/02/07_Az-oktatasi-rendszer-hatekonysaga-es-a-pedagogusok.pdf
- Setényi János (2015): *A szaktanácsadás minőségbiztosítása*, OFI, Budapest https://ofi.oh.gov.hu/sites/default/files/attachments/122473_minosegbiztositas.pdf



12. A szakértői munka szakaszai és a szakértő személyiségjegyei

- A köznevelési szakértői munka jogszabályi környezete
- A szakértői munka szakaszai
- A szakértői munka partnerei
- A szakértő személyiségjegyei
- A szakértés etikája.

Ajánlott irodalom:

- Bakacsi Gyula (2015): *A szervezeti magatartás alapjai*, Semmelweis, Budapest (ISBN 978-963-331-313-8) <https://digitalia.lib.pte.hu/hu/bakacsi-gyula-a-szervezeti-magatartas-alapjai-semmelweis-bp-2015-4212#page/4/mode/2up/search/szak%C3%A9rt%C5%91>
- Vargáné Lévai Jolán (2015): Szakértők és intézményvezetők konfliktusai, azok megoldási lehetőségei (szakdolgozat), Miskolci Egyetem <http://midra.uni-miskolc.hu/document/20277/14302.pdf>